

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 7.11.2005
COM(2005) 544 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ (2004)

{SEC(2005)1396}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ (2004)	3
1. Εκτέλεση του προϋπολογισμού	3
2. Οικονομικό περιβάλλον και συνδρομη υπο αιρεση.....	7
3. Η ένταξη των δέκα υποψηφίων χωρών.....	8
4. Συντονισμος με τις πολιτικες για τις μεταφορες και το περιβαλλον.....	9
4.1. Μεταφορές	9
4.2. Περιβάλλον	10
5. Αποστολες ελεγχου και συμπερασματα.....	10
6. Παρατυπίες και αναστολή της συνδρομής.....	11
7. Αξιολόγηση	12
8. Πληροφορηση και δημοσιότητα	12

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ (2004)

Η παρούσα έκθεση υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 του Συμβουλίου για την ίδρυση του Ταμείου Συνοχής. Καλύπτει τις δραστηριότητες του Ταμείου Συνοχής κατά το 2004.

1. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Οι πόροι του Ταμείου Συνοχής που ήταν διαθέσιμοι για αναλήψεις υποχρεώσεων το 2004 ανήλθαν σε 2 723 606 000 ευρώ (τιμές του 1999) για τα τρία κράτη μέλη της ΕΕ-15 (Πορτογαλία, Ισπανία, Ελλάδα), και σε 2 897 000 000 ευρώ (τιμές του 1999) για τα δέκα νέα κράτη μέλη. Λόγω της αύξησης του κατά κεφαλή ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός της, η Ιρλανδία δεν είναι πλέον επιλέξιμη στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής από την 1η Ιανουαρίου 2004. Στα ποσά αυτά συμπεριλαμβάνονται οι πιστώσεις τεχνικής βοήθειας (1 001 118 ευρώ για τα τρία «παλαιά» κράτη μέλη και 1 500 000 ευρώ για τα δέκα νέα κράτη μέλη).

Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων χρησιμοποιήθηκαν σχεδόν εξ ολοκλήρου (99,96%) και μόνον 2 084 326 ευρώ από το συνολικό ποσό μεταφέρθηκαν στο 2005.

Εκτέλεση των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων το 2004 (σε ευρώ)

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων	Αρχικές	Μετακινή- σεις	Τελικά κονδύλια	Εκτέλεση	Ακυρώσεις	Μεταφορές στο 2005
Προϋπολογισμός 2004	2 784 500 000	2 835 258 341	5 619 758 341	5 619 403 018	355 322	2 084 326
Μεταφερθείσες πιστώσεις από το 2003	3 377 996	0	3 377 996	3 377 996	0	0
Ανασυσταθείσες πιστώσεις	7 413 307	0	7 413 307	7 413 307	0	0
Επιστροφές	0	0	0	0	0	0
Συνολικά ποσά	2 795 291 303	2 835 258 341	5 630 549 644	5 630 194 321	355 322	2 084 326

Συνολικά 134,8 εκατ. ευρώ σε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων μεταφέρθηκαν στο Ταμείο Συνοχής. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη μεταφορά, το 95,16% περίπου των πιστώσεων πληρωμών εκτελέστηκε το 2004.

Εκτέλεση των πληρωμών το 2004 (σε ευρώ)

Πιστώσεις πληρωμών	Αρχικές	Μετακινήσεις	Τελικά κονδύλια	Εκτέλεση	Ακυρώσεις	Μεταφορές στο 2005
Προϋπολογισμός 2004	2 641 600 000	134 811 585	2 776 411 585	2 642 101 718	134 309 867	0
Μεταφερθείσες πιστώσεις από το 2003	0	0	0	0	0	0
Ανασυσταθείσες πιστώσεις	0	0	0	0	0	0
Επιστροφές	0	0	0	0	0	0
Συνολικά ποσά	2 641 600 000	134 811 585	2 776 411 585	2 642 101 718	134 309 867	0

Εκτέλεση προϋπολογισμού των πιστώσεων 2004 ανά κράτος μέλος

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων το 2004 (σε ευρώ)

Κράτος μέλος	Περιβάλλον		Μεταφορές		Μικτές	Σύνολο	
	Ποσό	Περι- βάλλον %	Ποσό	Μετα- φορές %	Ποσό	Ποσό	%
Ισπανία	724 068 354	42,6	977 541 835	57,4	1 101 600	1 702 711 789	30,3%
Ελλάδα	296 658 028	55,4	239 009 533	44,6	-	535 667 561	9,5%
Πορτογαλία	261 887 832	54,6	217 955 247	45,4	-	479 843 079	8,5%
Κύπρος	-	0	18 257 000	100	-	18 257 000	0,3%
Τσεχική Δημοκρατία	171 710 713	54,2	144 816 038	45,8	371 280	316 898 031	5,6%
Εσθονία	65 595 930	62,1	31 561 105	37,9	8 539 200	105 696 235	1,9%
Ουγγαρία	188 216 500	50,0	188 216 500	50,0	-	376 433 000	6,7%
Λετονία	80 196 588	42,2	102 876 822	57,8	6 892 365	189 965 775	3,4%
Λιθουανία	45 991 729	21,9	148 920 771	78,1	14 659 500	209 572 000	3,7%
Μάλτα	7 418 000	100	-	0	-	7 418 000	0,1%

Κράτος μέλος	Περιβάλλον		Μεταφορές		Μικτές	Σύνολο	
	Ποσό	Περιβάλλον %	Ποσό	Μεταφορές %	Ποσό	Ποσό	%
Πολωνία	698 528 072	49,4	707 162 832	50,6	8 947 500	1 414 368 404	25,2%
Σλοβακία	125 556 724	65,1	67 417 276	34,9	-	192 974 000	3,4%
Σλοβενία	19 295 525	29,7	45 605 942	69,3	45 000	64 946 467	1,2%
Τεχνική βοήθεια	-	-	-	-	4 381 678	4 381 678	0,1%
Σύνολο	2.685.123.995	48,2*	2.889.340.901	51,8*	44.938.123	5.619.403.018	100%

*Δεν έχουν ληφθεί υπόψη τα μικτά ποσά.

Πιστώσεις πληρωμών το 2004 (σε ευρώ)

Τα στοιχεία για τα νέα κράτη μέλη αναφέρονται μόνον σε πληρωμές για έργα που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής από την 1η Μαΐου 2004 (δηλ. χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προενταξιακή βοήθεια για τα έργα του ISPA). Στον δεύτερο πίνακα κατωτέρω περιλαμβάνονται οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2004 σε σχέση με έργα του ISPA τα οποία εγκρίθηκαν πριν από την προσχώρηση.

Κράτος μέλος	Περιβάλλον		Μεταφορές		Μικτές	Σύνολο	
	Ποσό	Περιβάλλον %	Ποσό	Μεταφορές %	Ποσό	Ποσό	%
Ισπανία	1 052 792 007	54,3	886 931 978	45,7	3 084	1 939 727 070	73,4%
Ελλάδα	85 219 745	24,3	265 538 804	75,7	1100	350 759 649	13,3%
Ιρλανδία	8 179 679	31,6	17 669 517	68,4	0	25 849 196	1,0%
Πορτογαλία	123 130 259	38,9	193 354 445	61,1	0	316 484 704	12,0%
Κύπρος	0	-	0	-	0	0	-
Τσεχική Δημοκρατία	0	-	0	-	0	0	-
Εσθονία	0	-	0	-	0	0	-
Ουγγαρία	0	-	0	-	0	0	-
Λετονία	0	-	0	-	0	0	-
Λιθουανία	0	-	3 719 306	100	0	3 719 306	0,1%

Κράτος μέλος	Περιβάλλον		Μεταφορές		Μικτές	Σύνολο	
	Ποσό	Περιβάλλον %	Ποσό	Μεταφορές %	Ποσό	Ποσό	%
Μάλτα	0	-	0	-	0	0	-
Πολωνία	0	-	2 486 700	100	0	2 486 700	0,1%
Σλοβακία	244 720	15,5	1 335 490	84,5	0	1 580 210	0,1%
Σλοβενία	0	-	0	-	0	0	-
Τεχνική βοήθεια	0	-	0	-	1 494 883	1 494 883	0,1%
Σύνολο	1 269 566 410	48,1*	1 371 036 240	51,9*	1 499 067	2 642 101 718	100%

*Δεν έχουν ληφθεί υπόψη τα μικτά ποσά.

Για τρίτο κατά σειρά έτος παρατηρείται μια τάση υπέρ των σχεδίων του τομέα των μεταφορών, αν και η τάση αυτή είναι λιγότερο έντονη σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη.

Νέα κράτη μέλη – Πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2004 σε σχέση με πρώην έργα του ISPA

Κράτος μέλος	Περιβάλλον		Μεταφορές		Σύνολο
	Ποσό	Περιβάλλον %	Ποσό	Μεταφορές %	Ποσό
Τσεχική Δημοκρατία	17 801 156	26,5	49 355 929	73,5	67 157 085
Εσθονία	10 196 374	42,7	13 675 285	57,3	23 871 659
Λετονία	9 844 972	42,2	13 490 711	57,8	23 335 683
Λιθουανία	3 948 533	27,5	10 395 195	72,4	14 343 728
Ουγγαρία	25 960 588	71,9	10 122 098	28,1	36 082 686
Πολωνία	80 792 048	36,6	139 872 597	63,4	220 664 645
Σλοβενία	6 024 627	78,9	1 611 175	21,1	7 635 802
Σλοβακία	17 390 376	46,6	19 933 084	53,4	37 323 460
Τεχνική βοήθεια					68 076
ΣΥΝΟΛΟ	171 958 668	40,0	258 456 071	60,0	430 482 824

Συνεχίστηκε η σημαντική προσπάθεια για την εκκαθάριση των υπολειπόμενων πιστώσεων για έργα τα οποία είχαν αρχίσει πριν από το 2000: συνολικά 50 έργα περατώθηκαν το 2004. Το 33,4% περίπου των υπολειπόμενων πιστώσεων προς εκκαθάριση, οι οποίες είχαν ήδη αναληφθεί στις αρχές του έτους, καταβλήθηκε ή αποδεδευσήθηκε το 2004. Έως το τέλος του 2004, οι πιστώσεις προς εκκαθάριση είχαν μειωθεί σε μόλις 15% του ετήσιου προϋπολογισμού του Ταμείου Συνοχής (έναντι άνω του 50% στα τέλη του 2002 και 39% στα τέλη του 2003). Η προσπάθεια για τη μείωση των πιστώσεων προς εκκαθάριση θα συνεχιστεί το 2005 σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την υλοποίηση των έργων και για τις σχετικές αιτήσεις πληρωμών.

Εκκαθάριση το 2004 των αναλήψεων υποχρεώσεων της περιόδου 1993-99 (σε ευρώ)

Κράτος μέλος	Αρχικές πιστώσεις προς εκκαθάριση	Αποδεδευσείς	Πληρωμές	Τελικές πιστώσεις προς εκκαθάριση
Ισπανία	650 933 534	4 952 169	268 409 585	377 571 780
Ελλάδα	424 708 187	86 288 597	29 744 454	308 675 136
Ιρλανδία	51 096 704	0	4 037 714	47 058 990
Πορτογαλία	139 854 914	5 852 657	23 728 888	110 273 369
Σύνολο	1 266 593 339	97 093 423	325 920 642	843 579 275

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΥΠΟ ΑΙΡΕΣΗ

Ο κανονισμός του Συμβουλίου για το Ταμείο Συνοχής¹ προβλέπει τη συνδρομή υπό αίρεση για τις χρηματοδοτήσεις από το Ταμείο όσον αφορά τη μακροοικονομική διαχείριση. Δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν νέα έργα ή, σε περίπτωση μεγάλων έργων, νέα στάδια έργων εάν το Συμβούλιο κρίνει ότι ένα κράτος μέλος δεν έχει υλοποιήσει το πρόγραμμα σταθερότητας ή σύγκλισης κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται υπερβολικό έλλειμμα.

Το 2004, θεωρήθηκε ότι επτά κράτη μέλη που λαμβάνουν χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής, συμπεριλαμβανομένων έξι νέων κρατών μελών, παρουσίαζαν υπερβολικό έλλειμμα.

Για τα υπόψη έξι νέα κράτη μέλη (την Κύπρο, τη Μάλτα, την Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Σλοβακία και την Τσεχική Δημοκρατία), το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 5 Ιουλίου 2004, ότι παρουσίαζαν υπερβολικό έλλειμμα και συνέστησε τη διόρθωση της κατάστασης αυτής έως το 2005 (για την Κύπρο), το 2006 (για τη Μάλτα), το 2007 (για την Πολωνία και τη Σλοβακία) και το 2008 (για την Τσεχική Δημοκρατία και την Ουγγαρία). Στις 22 Δεκεμβρίου 2004, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι όλα τα εν λόγω κράτη, εκτός από την Ουγγαρία, είχαν λάβει αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με τις συστάσεις του Συμβουλίου, και ότι,

¹ Άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1264/99 του Συμβουλίου.

επομένως, δεν ήταν αναγκαία προς το παρόν η λήψη περαιτέρω μέτρων στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Τον Ιανουάριο του 2005, το Συμβούλιο κατέληξε σε ανάλογα συμπεράσματα. Όσον αφορά την Ουγγαρία, το Συμβούλιο, στις 18 Ιανουαρίου 2005, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χώρα αυτή δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με τις ανωτέρω συστάσεις, και, στις 8 Μαρτίου, εξέδωσε νέα σύσταση με την οποία καλούσε την Ουγγαρία να αναλάβει αποτελεσματική δράση έως την 8η Ιουλίου 2005 όσον αφορά τη λήψη πρόσθετων μέτρων, ούτως ώστε να επιτευχθεί ο στόχος ως προς το έλλειμμα για το 2005.

Στις 5 Ιουλίου 2004, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι η Ελλάδα παρουσίαζε υπερβολικό έλλειμμα και συνέστησε τη διόρθωση της κατάστασης αυτής έως το 2005. Το Συμβούλιο, στις 18 Ιανουαρίου 2005, αποφάσισε ότι η Ελλάδα δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με την εν λόγω σύσταση, και, στις 17 Φεβρουαρίου, εξέδωσε απόφαση με την οποία προειδοποιούσε την Ελλάδα να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής. Συνέστησε την αυστηρή εφαρμογή του προϋπολογισμού του 2005 καθώς και πρόσθετα μέτρα προσαρμογής που αντιστοιχούν στο 0,6% τουλάχιστον του ΑΕΠ το 2006· ζήτησε να υποβληθεί το νέο επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας της Ελλάδας στις 21 Μαρτίου 2005·ως προθεσμία για τη λήψη των πρόσθετων μέτρων που ζητήθηκαν έθεσε την 21η Μαρτίου. Το Συμβούλιο επανεκτίμησε την κατάσταση στην Ελλάδα στις 12 Απριλίου 2005 βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 12ης Απριλίου. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ελληνική κυβέρνηση λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα ανταποκρινόμενη στη σύσταση του Συμβουλίου.

3. Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Με την προσχώρησή τους, την 1^η Μαΐου 2004, και τα οκτώ νέα κράτη μέλη που ωφελούνται από τα έργα του ISPA, από κοινού με την Κύπρο και τη Μάλτα, είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής.

Τα έργα τα οποία είχαν εγκριθεί στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου ISPA μετατράπηκαν αυτομάτως σε έργα του Ταμείου Συνοχής, και έκτοτε διέπονται από τους κανόνες του Ταμείου Συνοχής.

Κατά την περίοδο 2004-2006, ποσό ίσο με 24 δισεκατομμύρια ευρώ (τρέχουσες τιμές) διατέθηκε για διαρθρωτικές παρεμβάσεις στα δέκα υπό ένταξη στην ΕΕ νέα κράτη μέλη, από το οποίο πάνω από το ένα τρίτο (8,5 δισ. ευρώ) διατέθηκε στο Ταμείο Συνοχής.

Πίνακας: Κονδύλια του Ταμείου Συνοχής για τις υπό ένταξη χώρες 2004-2006:

Χώρα	Ενδιάμεση κατανομή κονδυλίων (εκατομμύρια €.- τιμές 2004)
Κύπρος	53,94*
Τσεχική Δημοκρατία	936,05
Εσθονία	309,03

Χώρα	Ενδιάμεση κατανομή κονδυλίων (εκατομμύρια €.- τιμές 2004)
Ουγγαρία	1 112,67
Λετονία	515,43
Λιθουανία	608,17
Μάλτα	21,94
Πολωνία	4 178,60
Σλοβακία	570,50
Σλοβενία	188,71
Σύνολο	8 495,04

* συμπεριλαμβανομένου του Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ)

4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

4.1. Μεταφορές

Το 2004, ο τομέας των μεταφορών αντιπροσώπευε ποσοστό οριακά μεγαλύτερο από το ήμισυ (51,8%) του συνόλου των υποχρεώσεων του Ταμείου Συνοχής. Όπως και στο παρελθόν, η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να επικεντρωθούν σε σιδηροδρομικά έργα. Τα έργα που εγκρίθηκαν το 2004 ανά κράτος μέλος παρατίθενται στο παράρτημα.

Το Ταμείο Συνοχής προβλέπει ειδικά κονδύλια για τα δίκτυα υποδομών των μεταφορών που συνδέονται με τα διευρωπαϊκά δίκτυα. Ο καλός συντονισμός μεταξύ του Ταμείου Συνοχής και των διαρθρωτικών ταμείων είναι σημαντικός προκειμένου να υπάρχει συνοχή μεταξύ των κεντρικών περιφερειών της Κοινότητας και των περιφερειών που πλήττονται από διαρθρωτικά μειονεκτήματα και από τη νησιωτική, μεσόγεια ή περιφερειακή θέση τους.

Στις 29 Απριλίου 2004, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τροποποιημένη πρόταση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Στην εν λόγω απόφαση προσδιορίζονται 30 έργα προτεραιότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος κόστους περίπου 225 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η απόφαση ζητεί από τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στα εν λόγω έργα. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν με ιδιαίτερη προσοχή τα έργα αυτά στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής και γενικότερα στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων.

Μετά την προσχώρηση των νέων κρατών μελών την 1^η Μαΐου 2004, η Επιτροπή εξέτασε την κατάσταση των υποδομών του διευρωπαϊκού δικτύου, ειδικότερα το

κόστος των 30 έργων προτεραιότητας και των έργων ERTMS και SESAME², καθώς και τη χρηματοδότησή τους. [Στις δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 2007-2013, η Επιτροπή πρότεινε αύξηση του ανώτατου συντελεστή συγχρηματοδότησης, μετά τη δημοσίευση, τον Ιούλιο 2004, της εμπεριστατωμένης επανεξέτασης του χρηματοδοτικού πλαισίου των ΔΕΔ (COM) 475 – 2004)].

4.2. Περιβάλλον

Το έτος 2004 ήταν σημαντικό για τα περιβαλλοντικά έργα που ανήλθαν σε ποσοστό κατά τι χαμηλότερο από το ήμισυ του συνόλου των αναλήψεων υποχρεώσεων του Ταμείου Συνοχής (48,2%). Προτεραιότητες στον τομέα αυτό παραμένουν η παροχή πόσιμου νερού και η επεξεργασία των λυμάτων και των στερεών αποβλήτων. Το Ταμείο Συνοχής συμβάλλει στους στόχους της Κοινότητας όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και, ειδικότερα, όσον αφορά τη διαχείριση των φυσικών πόρων, τα απορρίμματα και τις κλιματικές αλλαγές. Τα έργα και οι δράσεις που εγκρίθηκαν το 2004 ανά κράτος μέλος παρατίθενται στο παράρτημα.

Το Ταμείο Συνοχής συνέβαλε στην προώθηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, όχι μόνον με την απευθείας χρηματοδότηση υποδομών, αλλά και με την παροχή κινήτρων που ενθαρρύνουν την εφαρμογή οδηγιών ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση χρηματοδότησης. Πρόκειται για θεματικές οδηγίες όπως αυτές που αφορούν τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και των λυμάτων και την αξιολόγηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Τα νέα κράτη μέλη έχουν εντάξει τη διαχείριση των λυμάτων και των στερεών αποβλήτων στις σημαντικές δαπάνες προτεραιότητας. Οι ανάγκες για επενδύσεις και έργα υποδομής παραμένουν υψηλές στις περισσότερες περιπτώσεις σε τομείς όπως η επεξεργασία των στερεών αποβλήτων και των λυμάτων (ιδίως των αστικών λυμάτων), αλλά και στον τομέα της ποιότητας του αέρα και στο πλαίσιο της προσπάθειας μείωσης της βιομηχανικής ρύπανσης. Ως εκ τούτου, η χορήγηση χρηματοδότησης από το Ταμείο Συνοχής υπέρ των έργων υποδομής στον περιβαλλοντικό τομέα είναι σημαντική για τα νέα κράτη μέλη.

5. ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην Ιρλανδία, Ισπανία, Ελλάδα και Πορτογαλία, πραγματοποιήθηκαν 10 αποστολές ελέγχου των έργων και 6 αποστολές παρακολούθησης των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

Όσον αφορά τα έργα, οι κυριότερες ελλείψεις που διαπιστώθηκαν αφορούν τις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, αν και παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Όσον αφορά τα συστήματα που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1386/2002 της Επιτροπής όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, σημειώθηκε πρόοδος το 2004, αν και το 2003 διαπιστώθηκαν ορισμένα προβλήματα στην Ελλάδα, στην

² ERTMS : European Rail Traffic Management System (Ευρωπαϊκό Σύστημα Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας). SESAME : Single European Sky Air Traffic Management Modernisation Programme (Πρόγραμμα «ενιαίος ευρωπαϊκός εναέριος χώρος» για τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας).

Ισπανία και στην Πορτογαλία, τα οποία κοινοποιήθηκαν στις εθνικές αρχές στο πλαίσιο των εταιρικών σχέσεων.

Και τα δέκα νέα κράτη μέλη διαβίβασαν περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στην Επιτροπή η οποία διαπίστωσε ότι ήταν σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας. Αυτό φαίνεται να αποτελεί ένδειξη ότι έγινε καλή αρχή με την καθιέρωση των κατάλληλων συστημάτων εφαρμογής, τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω ελέγχων από την Επιτροπή κατά τα προσεχή έτη. Έτσι, το 2005, σύμφωνα με τη στρατηγική ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, θα πραγματοποιούνται επιτόπιοι έλεγχοι και έλεγχοι συμμόρφωσης τυχαία και δειγματοληπτικά σε ορισμένα έργα. Οι έλεγχοι θα διενεργούνται και στα δέκα νέα κράτη μέλη.

Δέκα αποστολές ελέγχου έργων πραγματοποιήθηκαν στη Λετονία, στην Ουγγαρία, στην Εσθονία, στην Πολωνία, στην Τσεχική Δημοκρατία, στη Σλοβακία και στη Σλοβενία. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούσαν κυρίως την εξέταση των χρηματοοικονομικών ροών των έργων και τη συμφωνία τους με τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών.

6. ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Στο πλαίσιο του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1831/94 της Επιτροπής³ (για τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης του Ταμείου Συνοχής, καθώς και την οργάνωση ενός συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό), τα δικαιούχα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις περιπτώσεις παρατυπιών οι οποίες απετέλεσαν αντικείμενο μιας πρώτης διοικητικής ή δικαστικής διαπίστωσης.

Για το 2004⁴, τρία από τα τέσσερα παλαιά κράτη μέλη, συγκεκριμένα, η Ελλάδα, η Ισπανία και η Πορτογαλία, κοινοποίησαν στην Επιτροπή συνολικά 275 περιπτώσεις παρατυπιών (262, 1 και 12 αντίστοιχα). Η Ιρλανδία πληροφόρησε την Επιτροπή, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος κανονισμού, ότι δεν σημειώθηκαν παρατυπίες το 2004. Οι περιπτώσεις που κοινοποιήθηκαν από τις ελληνικές αρχές αφορούσαν κοινοτική χρηματοδότηση ύψους 126 058 589 ευρώ. Η πλειονότητα των περιπτώσεων αφορούσε παρατυπίες που συνδέονται με την έλλειψη πλήρους συμμόρφωσης με τους κανόνες των δημοσίων συμβάσεων και άλλες παρατυπίες αφορούσαν την υποβολή μη επιλέξιμων δαπανών. Η περίπτωση που κοινοποιήθηκε από τις ισπανικές αρχές αφορούσε ποσό 384 407 ευρώ και οι πορτογαλικές αρχές ανέφεραν 12 περιπτώσεις που αφορούσαν κοινοτική χρηματοδότηση ύψους 22 234 344 ευρώ. Επιπλέον, δύο από τα νέα κράτη μέλη, συγκεκριμένα, η Πολωνία και η Λετονία, κοινοποίησαν στην Επιτροπή έξι συνολικά περιπτώσεις παρατυπιών (5 και 1 αντίστοιχα). Οι περιπτώσεις που ανέφεραν οι πολωνικές αρχές αφορούσαν κοινοτική χρηματοδότηση ύψους 802 426 ευρώ, ενώ η περίπτωση που ανέφεραν οι αρχές της Λετονίας αφορούσε ποσό 1 273 ευρώ. Οι αποκαλυφθείσες παρατυπίες είναι του ίδιου τύπου με εκείνες που προαναφέρθηκαν.

³ ΕΕ αριθ. L 191 της 27.07.1994, σ. 9

⁴ Κατάσταση στις 14.03.05· τα στοιχεία αυτά δεν περιλαμβάνουν ακόμη τις εκθέσεις για το 4ο τρίμηνο του 2004.

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στα τέλη του 2004, η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής εγκαίνιασε διάλογο με όλα τα κράτη μέλη δικαιούχους του Ταμείου Συνοχής για την «ικανότητα ποιοτικής εξασφάλισης» (QAC). Η Επιτροπή, ακολουθώντας πιστά τις απαιτήσεις του κανονισμού, έδωσε την περιγραφή των σταδίων που πρέπει να ακολουθηθούν πριν από την υποβολή σε αυτήν αίτησης. Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να αναλάβουν τα ίδια την αξιολόγηση της απόδοσης των υφιστάμενων διοικητικών μηχανισμών με στόχο τον εντοπισμό ενδεχόμενων εμποδίων στην προπαρασκευή των έργων. Με βάση αυτή την αυτοαξιολόγηση, είναι δυνατόν να υποβληθούν για συγχρηματοδότηση σχετικές προτάσεις τεχνικής βοήθειας πριν από τα τέλη της περιόδου 2000-2006.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα της κοινοτικής βοήθειας κατά την υλοποίηση των έργων που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής. Αυτό συνεπάγεται τη χρήση τεχνικών παρακολούθησης και αξιολόγησης. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δύνανται να προβούν σε εκτίμηση και αξιολόγηση των έργων όπου χρειάζεται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Σε μεθοδολογικό επίπεδο, κάθε αίτηση έργου συνοδεύεται από ανάλυση κόστους-ωφελείας. Η ανάλυση αυτή πρέπει να αποδεικνύει ότι τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που προσδιορίζονται μεσοπρόθεσμα είναι ανάλογα προς τη χρηματοδοτική στήριξη. Η Επιτροπή είναι εκείνη που εξετάζει την εν λόγω αξιολόγηση βάσει του οδηγού ανάλυσης κόστους-ωφελείας που δημοσιεύτηκε το 2003⁵, ο οποίος αποτελεί κοινό σημείο αναφοράς και χρησιμοποιείται τόσο από τους χορηγούς των έργων όσο και από την ίδια την Επιτροπή.

Τον Ιανουάριο 2004, η ΓΔ REGIO κίνησε εκ των υστέρων αξιολόγηση δείγματος 200 έργων συγχρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Συνοχής κατά τη διάρκεια της περιόδου 1993-2002, στην Ελλάδα, στην Ισπανία, στην Ιρλανδία και στην Πορτογαλία. Η τελική έκθεση και οι μελέτες για τις τέσσερις χώρες ολοκληρώθηκαν τον Ιανουάριο 2005, κατόπιν στενής συνεργασίας με τις άμεσα ενδιαφερόμενες υπηρεσίες της Επιτροπής. Τα κυριότερα συμπεράσματα παρατίθενται στο παράρτημα (σημείο 5.4.).

8. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Δύο ενημερωτικές συνεδριάσεις με τα 25 κράτη μέλη πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες, στις 24 Ιουνίου και στις 24 Νοεμβρίου 2004. Κατά τη διάρκεια συνεδρίασης του Νοεμβρίου 2003, ορισμένες αντιπροσωπείες εξέφρασαν την επιθυμία να τροποποιηθεί από τις υπηρεσίες της Επιτροπής η απόφαση αριθ. 96/455/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25^{ης} Ιουνίου 1996, σχετικά με τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας όσον αφορά το Ταμείο Συνοχής. Ισχυρίστηκαν ότι η υλοποίηση ορισμένων μέτρων αποδείχθηκε υπερβολικά περίπλοκη και ότι ορισμένες διατάξεις δεν ήταν σύμφωνες με τον κανονισμό αριθ. 1164/94, όπως

⁵ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide02_fr.pdf

τροποποιήθηκε το 1999. Συνεπώς, τον Απρίλιο 2004⁶, εκδόθηκε νέος κανονισμός της Επιτροπής ο οποίος αντικαθιστά την απόφαση της Επιτροπής του 1996.

Για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του νέου αυτού κανονισμού, δημοσιεύθηκε επεξηγηματικό ενημερωτικό δελτίο στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/regpub_fr.htm υπό την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής. Για τους ίδιους λόγους, ο κανονισμός δημοσιεύθηκε επίσης στην περιοδική έκδοση της ΓΔ Regio, Inforegio Panorama (αριθ. 14 – Σεπτέμβριος 2004), όπου πολλά άρθρα είναι αφιερωμένα στο Ταμείο Συνοχής.

Επιπλέον, για την παροχή βασικών πληροφοριών στο ευρύ κοινό σχετικά με το Ταμείο Συνοχής, η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής έχει ενημερώσει αναλόγως τον δικτυακό τόπο για το Ταμείο στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/procf/cf_en.htm. Από την Άνοιξη του 2005 που άρχισε να λειτουργεί, ο δικτυακός αυτός τόπος παρέχει πρόσβαση σε νομικά έγγραφα, οικονομικά στοιχεία, χάρτες και παραδείγματα έργων σε 19 κοινοτικές γλώσσες, περιλαμβανομένης της βουλγαρικής και της ρουμανικής γλώσσας.

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 621/2004 της Επιτροπής, της 1^{ης} Απριλίου 2004, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 του Συμβουλίου όσον αφορά τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας σχετικά με τις δραστηριότητες του Ταμείου Συνοχής.